

Ars poétika

„Tatu”-nak szólított tájképfestő nagyapámnál töltött nyarakon, amíg ő szótlanul festett az Ipoly folyót környező tájban, magam 7-8 éves gyerekként, mellette a fűben ülve tanúja voltam a csodának, amiként is tágra nyílt szemeim előtt bontakozott ki a vásznon az a szeretett szépségű világ, amely ott bennünket körülvelt. A legmeglepőbb azonban az volt, hogy az elkészült kép napok, hetek múlva is tartalmazta keletkezése napjának hangulatát. A táj keltette érzés rejtélyes módon átkerült a vászonra.

Nagyapám az elkészült képpel hazavitte annak a napnak gyönyörűségét és odatette más napok más gyönyörűségei mellé és a műterem - fal a szaporodó napok gyönyörűségeinek szentélyévé, emlékkiállításává terebélyesedett.

Ma már bizonyosnak gondolom ennek nem minden jelentőség nélkül való szerepét abban, hogy a „felnőtt világ”-gal való gyermekkori összeütközéseim és folyamatos küzdelmeim idején mindig és egyedül csak a szabad természet tágasságában meglévő végtelenség érzete és annak harmóniakeltő képessége csendesítette le, nyugtatta meg és emelte fel a lelkeket.

A minden szintű iskolák botrányos elégtelenségének megtapasztalása után úgy láttam, hogy a szabadban létezve és szemlélődve minden érzékenységre és ismeretre szert lehet tenni, ami az élet iránti rajongás megerősítéséhez elengedhetetlen.

Azután azt is láttam, hogy a természet részéről megmutatkozó gazdagság - gyönyörűség beleköltözik az önmagát annak átadó lélekbe és a látó lélek békességével tölti el.

A természetben megmártózva azóta is újra és újra meglep az a megnyugtató érzés, hogy nem kívánhatok többet annál, mint ami a rendelkezésemre áll.

Tekintettel arra, hogy az ember által teremtett mesterséges „természet”-ben általában nem találtam meg a minden mögött sejtethető, de láthatatlan teremtő megnyugtató és gyönyörködtető keze nyomát, a természetes természetben viszont többnyire csak ezzel találkoztam, ezért a figyelmem egyre következetesebben a természet rendjének pulzusát kereste.

Legújabban látom, hogy az emberi lelkület számára vannak különleges tulajdonságú természeti helyek, ahol a formák és a színek megélesednek, teltebbekké válnak, felfénylenek. Olyan erejű kontrasztok jelennek meg, hogy látomássá válik a látvány és döbbenetesnek mutatkozik az egyébként konvencionálisan is értelmezhető természeti élmény, amely elemző szemmel nézve valójában absztrakt formák, jegyek és jelek összessége. Ezek végtelen variációi lélegzetelállító szimfóniában csendítik meg azt a gazdagságot, amely végeérhetetlen.

A folyamatosan átváltozó színhangok és formarendek új és még újabb jelenésekkel vesznek körül, ahogy égi útján a Nap előbbre lépdel.

Az életet képező lényegi valóság formáló áramai válnak érzékelhetővé ezeken a hihetetlen erejű vagy lágyságú helyszíneken, ahol sohasem képzelt gazdagságbeli dimenziók megtapasztalása válik élménynyé az ember által még meg nem rontott közegben.

Egy-egy lenyűgöző részlet negyedórák múltával felismerhetetlen más arányú, színű és dinamikájú látványvá változik.

Itt nincsenek semmi által lefojtva, megfojtva, vagy mederbe terelve a természetes energiák és leplezetlenül megmutatkozik, hogy az életterünk valójában mennyire felséges és fenséges.

Mind e mögött nagy titok áll.

Erre vagy arra pillantva, a nagy alkotásnak csak egy-egy részlete látható, de sok nézelődés után felde-reng a minden mögött rejtező mozgató.

Festészeti munkásságom irányát a természet rendjéből felsejlő eme láthatatlan rendező jelenlétét érzéki kifejeződéssel megéreztető szándék jelenti.

Budapest, 2001. április

Bánsághi Péter